

Belgický etický kódex

Potravinový reťazec je komplexný a podnikajú v ňom mnohí operátori. BEMEF, AGROFRONT (Boerenbond, ABS a FWA), UNIZO, FEVIA, UCM a FEDIS prišli s iniciatívou vypracovať kódex na podporu spravodlivých vzťahov medzi dodávateľmi a odberateľmi. Sektorové organizácie, ktoré zastupujú chýbajúce odvetvia budú neustále povzbudzované, aby sa pripojili ku kódexu.

V priebehu posledných mesiacoch sa bol sektor poľnohospodárstva pod silným tlakom z dôvodu extrémnych zmien poľnohospodárskych cien. V závislosti od rôznych trhových situácií poľnohospodárskych sektorov a od ich výrobných procesov bol dopad krízy odlišný. V liberalizovanej ekonomike, ktorej pravidlá postupne preberá i sektor poľnohospodárstva, sú cenové zmeny často indikátorom potreby prispôbiť výrobu požiadavkám trhu a teda spotrebiteľovi. Ceny sa potom hýbu smerom k rovnováhe medzi ponukou a dopytom.

Napätia vyplývajúce z odlišných záujmov spotrebiteľov na jednej strane a ekonomických operátorov na strane druhej sú v potravinovo reťazci veľké. Konkurencia je zdravým ekonomickým vodítkom, ale prehnané cenové fluktuácie sú bičom na niektorých operátorov a môžu spôsobiť napätia medzi výrobnými článkami a ohroziť životaschopnosť celej rady operátorov.

Signatári pripisujú veľký význam vysokému stupňu partnerstva v reťazci, založeného na troch pilieroch udržateľného rozvoja (hospodársky, ekologický a sociálny). V záujme lepšieho riešenia podobných situácií v budúcnosti si signatárske organizácie želajú vylepšiť spoluprácu v reťazci a pestovať partnerstvá medzi všetkými operátormi pri plnom uchovaní zmluvnej slobody. Súčasťou tohto dialógu je i kódex správania sa pre spravodlivé vzťahy medzi dodávateľmi a odberateľmi v potravinovom reťazci.

Európsky kontext

Hoci je tento kódex národnou iniciatívou, belgický potravinový reťazec sa tiež bude snažiť dosiahnuť harmonizáciu na európskej úrovni. Tento dialóg bol iniciovaný na základe komunikácie Európskej komisie za lepšie fungovanie dodávateľského potravinového reťazca.

Rozsah

Tento kódex

- sa uplatňuje na všetky články reťazca a na všetkých operátorov (na strane odberateľov i dodávateľov);
- riadi vzťahy medzi dodávateľmi a odberateľmi.

Kódex je v potravinovom reťazci používaný ako referencia. V prípade vzťahov medzi farmármi a ich dodávateľmi a/alebo odberateľmi, je kódex vodítkom pre kolektívne dohody v rôznych sektoroch. Dobrovoľné a transparentné pristúpenie ku kódexu sa uskutočňuje napríklad zverejnením „deklarácie o spravodlivých vzťahoch medzi dodávateľmi a odberateľmi“ s odvolaním sa na kódex. Toto pristúpenie sa vykonáva individuálne, to znamená, že dolu podpísané organizácie vystupujú v mene svojich členov, ktorí pristupujú ku kódexu (napríklad prostredníctvom internetovej stránky).

Odporúčania

- Odberatelia a dodávatelia si vymieňajú všeobecné informácie o trhových a spotrebiteľských trendoch v záujme umožniť dodávateľovi prispôbiť ponuku dopytu a v prípade potreby

adaptovať alebo diverzifikovať.

- Odberatelia a dodávatelia sa správajú ako partneri v záujme smerovania k udržateľnému rozvoju celého potravinového reťazca. Aby sa to dosiahlo, tri dimenzie o Sociálna (slušný príjem pre zamestnancov i zamestnávateľa)
o Environmentálna (činnosť, ktorá má minimálny dopad na ekologický systém pre budúce generácie)
o Ekonomická (dostatočný ekonomický výnos na garantovanie kontinuity reťazca)
sa musia zohľadniť spoločne a vyrovnaným spôsobom.

- Odberatelia garantujú starostlivé zaobchádzanie s potravinárskymi výrobkami v záujme maximálne využiť úsilie vynaložené dodávateľmi.
- Odberatelia sa tiež súhlasia, že sa budú zásobovať s miestnymi výrobkami, ktoré budú konkurencieschopné (pokiaľ ide o cenu i kvalitu) a, ktoré budú vyhovovať ich obchodnej stratégii.
- Odberatelia budú dodržiavať zmluvne dohodnuté alebo zákonom stanovené platobné lehoty s prihliadnutím na čas prepravy, ktorý sa môže odlišovať v závislosti na činnosti alebo výrobku.
- Odberatelia a dodávatelia vypracujú a podpíšu písomnú zmluvu s jasne stanovenými podmienkami (v prípade potreby so spôsobom kompenzácie) s ktorými sa každá strana môže vopred oboznámiť.
- Odberatelia a dodávatelia si nebudú vynuocovať jednostranné zmeny zmluvných podmienok.
- Odberatelia a dodávatelia uznávajú možnosť využitia sprostredkovania so súhlasom každej strany pokiaľ ide o sprostredkovateľa.
- Odberatelia a dodávatelia sú rozhodne za model vzájomnej konzultácie ako stratégie na riešenie rozporov v ich vzťahoch.

Manažovanie a monitorovanie kódexu

Kódex je manažovaný výborom, ktorý je zložený so zástupcov menovaných sektorovými organizáciami, ktoré sú súčasťou potravinového reťazca. Predstavenstvo výboru sa mení každý rok.

Výbor

- Na základe príspevkov sektorových organizácií vypracuje výročnú správu generickým spôsobom, bez spomenutia jednotlivých mien.
- Rozhoduje o akýchkoľvek úpravách kódexu.
- Informuje ministra a štátnu správu o svojej činnosti.
- V záujme odborného naštylizovania a rozvinutia myšlienok a konceptov môže vytvoriť pracovnú skupinu ad hoc zloženú so zamestnancov jednotlivých organizácií. V prípade nutnosti môže byť do nej zahrnutý i nejaký expert.
- Vo svojom hodnotení sleduje základný princíp „vyhovieť alebo vysvetliť“.
- „Vyhovieť a vysvetliť“ znamená, že obe strany, odberateľ i dodávateľ, môžu - v ich „deklarácii o rovnocenných vzťahoch medzi dodávateľmi a odberateľmi“ - uviesť i výnimky z odporúčaní tohto kódexu ak vysvetlia svoju politiku v príslušnej oblasti.
- Nezaoberá sa individuálnymi sťažnosťami.